

מיומנו של עימנואל רינגלבלום על מטבחי העזרה העצמית שהוקמו בגטו וורשה

26 במאי 1942

העזרה הסוציאלית [העצמית] אינה פותרת את הבעיה. היא מקיימת את האנשים במשך זמן קצר. על האנשים בין כך נגזר למות, היא רק מאריכה את ייסוריהם אך אינה מביאה להם גאולה, כי כדי להגיע לתוצאות טובות עליה להשקיע מיליוני זלוטי לחודש ואלה אינם בידה. נשאר רק העובדה שכל האוכלים במטבחים מתים, משום שמעט המרק והלחם היבש אינם יכולים לקיים אותם. נשאלת השאלה אם לא יהיה זה תכליתי יותר להקציב את הכסף לעזרה עבור נבחרים, האקטיבה החברתית, העילית הרוחנית וכיוצא בזה. אולם המצב הוא כזה, ראשית העילית – הנבחרים מהווים קבוצה די גדולה [והכסף] לא היה מספיק אפילו עבורם. שנית נשאלת השאלה למה לדון למוות את בעלי המלאכה, הפועלים ואנשים יוצרים אשר בעיירותיהם היו פרודוקטיביים ורק הגטו והמלחמה הפכו אותם לאבק אדם, לשבר כלי ולפסולת ולמועמדים לקבורת המונים. השאלה הטרגית נשארת בעינה: מה לעשות? האם לתת לכל אחד כפית קטנה אחת ואף אחד לא יישאר בחיים, או לתת לחלק מן האנשים מלוא היד כדי להחיותם?

מקור: עמנואל רינגלבלום, יומן ורשימות מתקופת המלחמה, יד ושם, ירושלים, 1992, עמ' 371